

บทที่ 4

การจัดตั้งทำเนียบท่าเรือและคลังสินค้า

1. ทำเนียบท่าเรือ

เป็นที่ซึ่งกรมศุลกากรกำหนดไว้สำหรับบรรทุกของลงและขนของขึ้นจากเรือที่เข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร การขนถ่ายหรือบรรทุกจะกระทำที่อื่นนอกจาก ณ ทำเนียบท่าเรือที่กำหนดไว้ไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมศุลกากร การอนุมัติอาจกำหนดเป็นหลักการทั่วไปหรืออนุมัติเฉพาะรายก็ได้

2. คลังสินค้า

หมายความว่า โรงพักสินค้า ที่มั่นคงและคลังสินค้าทันสมัย¹

2.1 **โรงพักสินค้า** คือ สถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักหรือที่เก็บสิ่งของหรือสินค้าเมื่อได้ขนถ่ายจากเรือแล้ว และใช้เป็นที่ตรวจปล่อยของเหล่านั้นคือ สร้างขึ้นโดยการท่าเรือแห่งประเทศไทยและได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากรให้เป็นโรงพักสินค้าอนุมัติตามกฎหมายศุลกากร

ในทางศุลกากร โรงพักสินค้าใช้เป็นที่พักของหรือเก็บรักษาของที่ขนถ่ายจากเรือไว้รอการเสียอากร ตรวจมอบของนั้นไปจากศุลกากร โรงพักสินค้าอาจเก็บของได้นานถึง 2 เดือนกับ 15 วันได้โดยไม่เป็นของตกค้างตามกฎหมายศุลกากร

ปัจจุบันที่ท่ากรุงเทพฯ โรงพักสินค้าที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร ได้แก่ โรงพักสินค้าต่าง ๆ ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ในบริเวณท่าเรือคลองเตย ตั้งแต่โรงพักสินค้า 1 ถึงโรงพักสินค้า 13 หรือใช้ตัวย่อว่า ร.พ.ส.0 ถึง ร.พ.ส.13 และอีกแห่งหนึ่งคือ โรงพักสินค้าของบริษัทไทยเดินเรือทะเล ที่ท่าไทยเดินเรือทะเล 1 ตำบลบางปะกอก อำเภอรามบุรีบูรณะ ฝั่งธนบุรี

1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 2

2.2 ที่มั่นคง คือ อาณาบริเวณของกองตรวจสินค้าขาเข้าที่ทำเรือกรุงเทพฯ อันเป็นอาณาบริเวณที่อยู่ในอารักขาของศุลกากร กล่าวคือ ของบางประเภทโดยเฉพาะ ที่เป็นของหนัก หรือของที่มีขนาดใหญ่ หัวหน้าสารวัตรศุลกากรประจำตัว โรงพักสินค้า เห็นสมควรมีอำนาจสั่งให้เก็บไว้ในนอกโรงพักสินค้าได้ โดยให้ถือเสมือนหนึ่งว่าของนั้น ๆ ได้ขนเข้าไว้ในโรงพักสินค้าแล้ว ในบริเวณนอกโรงพักสินค้าที่เก็บของดังกล่าว ก็คือ ที่มั่นคง

2.3 คลังสินค้าทัณฑ์บน ตามกฎหมายศุลกากร คลังสินค้าทัณฑ์บนมี อยู่ 3 ประเภท

2.3.1 คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป (Public Bonded Warehouse) เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนที่กำหนดตั้งแต่เริ่มใช้กฎหมายศุลกากร เรียกกันสั้น ๆ ว่า คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นคลังสินค้าที่เจ้าของได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากรให้จัดตั้งเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยทำ สัญญาทัณฑ์บนไว้กับกรมศุลกากร อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์แก่เจ้าของคลังสินค้าและประชาชนในการใช้เป็นที่ยึดฝากเก็บสิ่งของหรือสินค้า ซึ่งเป็นของต้องอากรโดยยังไม่ต้องเสียอากร

ของที่ไม่อนุญาตให้เอาเข้าเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ได้แก่

1. ของยกเว้นอากร
2. ของที่ได้เสียหรือวางประกันค่าอากรแล้ว
3. ของต้องห้ามและของที่คลังสินค้าทัณฑ์บนแห่งนั้นไม่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษา

ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน อาจแบ่งส่วนชำระอากรหรือทขอยการชำระอากรนำของออกจากคลังไปเป็นหลายเที่ยวได้ ไม่ต้องชำระอากรในคราวเดียวทั้งหมด สำหรับของรายนั้น หรือจะขนนำออกจากคลังส่งกลับออกไปต่างประเทศโดยได้รับยกเว้นอากรก็ได้ และอาจเก็บได้นานถึง 1 ปี โดยยังไม่ต้องชำระอากร

คลังสินค้าทัณฑ์บนที่กรมศุลกากรอนุมัติไว้ในขณะนี้ที่กรุงเทพฯมีอยู่แห่งเดียว คือ คลังสินค้าทัณฑ์บนหมายเลข 1 ของการทำงานเรือแห่งประเทศไทยตั้งอยู่ที่บริเวณท่าเรือกรุงเทพฯ ด้านหลังของ ร.พ.ส. 4

2.3.2 คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร (Duty Free Bonded Warehouse) เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนที่กฎหมายศุลกากรได้กำหนดขึ้นในภายหลัง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ของคลังสินค้าทัณฑ์บนที่กำหนดมาแต่เริ่มแรก แต่เปลี่ยนจากการเป็นสถานที่ตรวจและเก็บรักษาของ นำเข้ามาให้เป็นที่มั่นคงและขายของที่เก็บแก่ผู้เดินทาง เพื่อให้ นำออกไปนอกราชอาณาจักร

คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรนี้ กรมศุลกากรอนุมัติให้ จัดตั้งขึ้นที่ห้องผู้โดยสารขาออก ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

2.3.3 คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า (Factory Bonded Warehouse) เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ถือหลักการเดียวกันกับที่กล่าวมา แต่ อนุญาตให้ใช้ของที่นำมาและเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นทำการผลิตหรือผสม หรือ ประกอบในโรงผลิตสินค้านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่ผลิตสินค้าจากของที่นำเข้ามา จากต่างประเทศ แล้วส่งสินค้าที่ผลิตได้ออกไปนอกราชอาณาจักร

คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้านั้น ปกติจะมีเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำอยู่เมื่อมีผู้นำของเข้าหรือส่งของออก จะขออนุญาตนำเข้าเก็บหรือนำของออกจากโรง ผลิตสินค้า ให้นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการแล้ว ไปยื่นที่ฝ่ายโรงผลิตสินค้าและร้านค้า ปลอดอากร กองศุลกากรและส่งเสริมการส่งออกเพื่อนำใบขนสินค้าไปทำการตรวจปล่อย ณ โรงผลิตสินค้านั้น

3. ความแตกต่างระหว่างโรงพักสินค้า ที่มั่นคงกับคลังสินค้าทัณฑ์บน มีดังต่อไปนี้

(1) ของทุกชนิดเว้นแต่ของพิเศษเมื่อขนถ่ายออกจากเรือแล้ว จะนำเข้าไป เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงไว้ ส่วนของที่จะนำเข้าไปเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้นั้น กรมศุลกากรอาจกำหนดให้เก็บไปได้เฉพาะบางชนิด หรือบางประเภทหรือเฉพาะของบาง ลักษณะเท่านั้น

(2) การนำของเข้าเก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงไม่ได้กำหนดเวลาไว้ และไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าแต่ของนำเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนต้องยื่นใบขนคลัง

สินค้าทัณฑ์บน ซึ่งพนักงานรับรองแล้วภายใน 10 วัน นับแต่วันเรือเข้า และต้องนำไปยัง
คลังสินค้าทัณฑ์บนภายใน 21 วันนับแต่วันเรือเข้า

(3) ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน ผู้นำของเข้าแบ่งภาระภาษีโดยขอ
ชำระอากรเพียงบางส่วนจากจำนวนที่นำเข้ามาทั้งหมดได้ สำหรับการทำให้ขนสินค้าเพื่อ
ขอชำระอากรแก่ของที่เก็บในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง ผู้นำของเข้าต้องชำระอากรเต็ม
ทั้งจำนวนที่นำเข้า แต่ของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน ผู้นำของเข้ายื่นประทวนเสียอากร
เพียงบางส่วนได้เพียงแต่ขอให้เป็นอย่างที่หีบห่อ

(4) การคำนวณค่าภาษีสำหรับของที่เก็บอยู่ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง
ให้ใช้พิกัตอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียอากรเกิด
ขึ้น คือในเวลาผู้นำของเข้าสำเร็จ แต่ในกรณีของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้คำนวณ
ตามพิกัตอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของเช่นนั้นไปจากคลังสินค้า
ทัณฑ์บน (มาตรา 10 ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469)

(5) ของที่เก็บอยู่ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคง หากส่งกลับไปยังเมือง
ต่างประเทศหรือส่งกลับไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปต่างประเทศ ให้คืนเงิน
อากรให้แก่ผู้นำของเข้าเท่าในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียก
เก็บไว้ (มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฉบับที่ 9) แต่ของที่ปล่อยออกจากคลัง
สินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรให้คงเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขา
ออก (มาตรา 88 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469)

(6) ของที่เก็บอยู่ในโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงหากไม่ได้ชำระอากรเลย
กำหนด 2 เดือน และอธิบดีได้บอกกล่าวไปยังตัวแทนของเรือที่นำของนั้นเข้ามาไป 15 วัน
แล้ว ผู้นำเข้าก็ไม่มาดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับของนั้น ของนั้นก็กลายเป็นของตกค้าง
ซึ่งอธิบดีมีอำนาจนำออกขายทอดตลาดได้ แต่ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนเก็บได้
นานถึง 1 ปีกับ 7 วัน (ประมวลฯ ข้อ 14 09 04)

(7) การขออนุมัติจัดตั้งโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงต้องปฏิบัติตามความใน
มาตรา 6 และ 7 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งมีเงื่อนไขและข้อกำหนดน้อย

กว่าการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา 8 และมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

(8) ค่าธรรมเนียมประจำปีซึ่งเก็บตามกฎหมายกระทรวงการคลัง (ในแบบ ศ ๑) ได้กำหนดอัตราไว้แตกต่างกันระหว่างโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงกับคลังสินค้าทัณฑ์บน ดังเช่น ท่ากรุงเทพฯ ด้านตรวจศุลกากรสมุทรปราการ ท่าทอดเรือภายนอกเกาะสีชัง และด้านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เก็บค่าธรรมเนียมประจำปี 4,000 บาทต่อหนึ่งโรงพักสินค้า แต่เก็บ 10,000 บาท ต่อหนึ่งคลังสินค้าทัณฑ์บน